No. 256 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Zaturdag 26 October

AFKONDIGING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad *Breda*, ontvangen hebbende eene missive van den Heere Directeur der Directe Belastingen alhier, van den 23. October 1839, N°. 327;

Gezien de wet van den 29. Maart 1833. (*Staatsblad* N°. 4), houdende belasting op het Personeel;

Maken bij deze aan alle Ingezetenen dezer stad bekend, dat de voorschriften vervat in Kolom A. Lett. A. N°. 5 en 6 van de belasting op het Personeel voor dezen loopenden jare, op den 15. October j.l. door Z. E. den Heere Staatsraad Gouverneur dezer provincie zijn executoir verklaard, en ter invordering aan den Ontvanger overgegeven, zullende dus een iegelijk, na bekomen kennisgeving van zijnen aanslag, verpligt zijne dien, in vorm als daarbij, ingevolge overeenkomst met art. 44 der wet zal zijn opgegeven, te voldoen, op poene van parate executie, terwijl de zodanigen die hun aanslagbiljet niet hebben ontvangen, zich van een dubbel van hetzelve kosteloos ten kantore des Ontvangers zullen kunnen voorzien, en zij, die zouden vermeenen, dat de aanslag hunner overeenkomstig is met hunne opgave of met de plaats hebbende taxatie, opneming en telling, zich daarvan zullen kunnen beklagen binnen den tijd van eene maand na de aanteekening van hun aanslagbiljet.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze op de gewone plaatsen worden afgekondigd en aangeplakt.

Breda, den 26 October 1839.

De Maire, VAN ZUYLEN VAN NYEVELT.

Ter ordonnantie van denzelven,
De Secretaris der Stad, H. W. SCHAEPKENS.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 23sten October.

De *Moniteur Parisien* vermeldt dat de koning der Nederlanden het gouvernement der koningin van Spanje erkend heeft en de betrekkingen tusschen beide landen hersteld zijn.

— Heden werd algemeen verhaald dat de prins *Carlos* om zich naar Spanje te begeven naar Bayonne is afgereisd. Als een der redenen die hem daartoe aangevoerd is, maar die echter ten deze veel bedist zou kunnen worden genoemd de antecedenten met betrekking tot de hertogin *van Berry*, en den prins *Louis Napoleon*. Beiden hadden eene naauwere betrekking op Frankrijk dan don *Carlos*, en echter heeft men niet gedaarzeld hen weldra de vrijheid te geven. De tegenstanders van het laatst vertrek van don *Carlos* beweren echter, dat deze verkeerde voorbeelden onder vroegere ministeriën juist eene reden voor het tegenwoordige ministerie moesten zijn om niet nagevolgd te worden. Inmiddels hebben de geruchten van het vertrek van don *Carlos*, heden voor het eerst nadeelig gewerkt op den koers der spaansche fondsen.

— Men zegt dat een getal mandaten afgegeven is, tot inbezetting van Spaansche vestingen, die zich zonder weerstand te [illegible]

— De heer *Lafitte* heeft, op grond zijner veelvuldige bezigheden, zijne demissie gegeven als lid van den raad van het Seine-departement.

— Gisteren avond tusschen acht en negen ure heeft men alhier weder het prachtig verschijnsel van het noorderlicht gehad. Het vertoonde zich omstreeks ten acht ure tusschen de sterrenbeelden van den *Arend* en van de *Lier*. Het schijnsel of de roode glans was zoo sterk, dat men een oogenblik aan een zwaren brand gelooide.

— In de gewone correspondentie dezer hoofdstad wordt heden gemeld, dat eenige russische officieren, die in eene zamenzwering zouden betrokken zijn, welke in de maand Junij onder het korps des generaals *Geismar* ward ontdekt, de tegen hen gerigte vervolging ontkomen waren, en zich den 13den j.l. te Longwy, departement van de Maas, hadden aangemeld, om in Frankrijk toegelaten te worden; hen gouvernement had echter, op het verzoek van den russischen gezant, den toegang geweigerd. Zij zouden zich nu waarschijnlijk naar Belgie begeven.

— De gewone briefwisseling van de spaansche grenzen behelst uit Bayonne van den 20sten October het volgende: „De bevolking toont zich nog niet overal gunstig gezind voor het gouvernement der koningin. Onlangs hebben *Chapelgorris* en *Peceteros*, die het dorp Ayerdin wilden bezetten, zich genoodzaakt gezien naar Tolosa terug te trekken, ten gevolge van de houding der soldaten van Guipuzcoa; deze wilden de inkwartierings biljetten der christinische soldaten niet erkennen. Men zal noodzakelijk het bedrag der van de bevolking gevorderde belastingen moeten verminderen; reeds hoort men hevige klagten opgaan tegen hetgeen eene schending der *fueros* wordt genoemd. Men gaat voort met den inventaris der kloosters op te maken, en heeft zich onder anderen meester gemaakt van al hetgeen van waarde in het Jesuiten-klooster van Loyola werd gevonden.

— Het eenige garnizoen dat te Vittoria is gelaten, bestaat uit de [illegible] *Peteceros van Zumalacarregui*. Deze plunderaars stellen de stad op rantsoen in plaats van haar te beveiligen.

— In eenige brieven uit Madrid van eene karlistische zijde geschreven, wordt gesproken van revolutionnaire pogingen te Cadix, Grenada en Malaga. In de hoofdstad zelve zou men lieden met roode mutsen gezien hebben. Wij geven echter deze geruchten voor hetgeen zij zijn.

— Ter beurze [illegible] gedraagt. Tot heden had men nog geen geloof gesteld aan de geruchten dat aan don *Carlos* passen zouden gegeven worden; heden begon men daarvoor bevreesd te worden en van daar de daling.

Ter beurze waren heden (23 *October*) genoteerd: 5 pCt. 110,80; 3 pCt. 81,65; Nap. r. 103; Sp. Ardoin 29½, ¼; Passive 7, drie achtste; o. diff. z. int. 8⅛; Rom. L. 103¾.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT den 22sten October.

Volgens sommige berigten uit Berlijn, zou de aartsbisschop van Gnesen niet alleen geweigerd hebben, onder eede te beloven, dat hij niet zonder toestemming des konings naar zijn aartsbisdom zou terugkeeren, maar zelfs openlijk verklaard hebben, dat hij zich verpligt rekende derwaarts terug te keeren, zoodra zich hiertoe eene gelegenheid mogt aanbieden, en zouden er mitsdien maatregelen genomen zijn, om zijnen persoon te Colmar, gevangen te bewaren.

Intusschen wordt uit Posen gemeld, dat, sedert het vertrek van den aartsbisschop, aldaar de grootste rust heerscht. Men verhaalde dat de zaak van den aartsbisschop bevel had bekomen, het Pauselijk gezag te verbreken.

— Volgens den Keulenaar *Correspondent* worden er op dit oogenblik onderhandelingen gevoerd over de toetreding van het groothertogdom Luxemburg, zoodals het meuwelings is geconstitueerd, tot het duitsche tolverbond. Aan den heer *von Scheff*, die tot dat einde met eene speciale zending was belast, was de heer *Wahlen*, inspecteur der belastingen te Luxemburg toegevoegd. Men twijfelde niet aan deze toetreding welke met den 1sten Januarij aanstaande waarschijnlijk in werking zou komen.

— In eene der jongste zittingen van den hongaarschen rijksdag werd

de commissie benoemd voor de regeling van de krooning Hr. M. de keizerin van Oostenrijk tot koningin van Hongarije. Op den 25sten junij 1841 is het juist honderd jaar geleden, dat de krooning als zoodanig, van de keizerin *Maria Theresia* heeft plaats gehad. — In Hongarije is de wijnoogst zeer gunstig uitgevallen. Naar de berigten uit verschillende streken was de hoedanigheid genoegzaam gelijk aan die van het gezegend jaar 1834, maar de hoeveelheid minder. — In de volgende maand zou met het vervoer van goederen over den keizer-Ferdinands-noordbaan een aanvang worden gemaakt.

— In een bijzonder berigt uit Konstantinopel van den 3den October, door de *Augsburgsche Zeitung* gegeven, komt het volgende voor: » De zaken zijn hier nog weinig veranderd; inmiddels heeft er een zonderling geval plaats gehad. *Mehemed* heeft namelijk stappen gedaan om zich met *Chosrew*-pacha te bevredigen. Wat hem daartoe bevogen heeft; is niet regt duidelijk; dat hij niet, gelijk vroeger, op deszelfs verwijdering aandringt, heeft *Chosrew*-pacha zelf den vreemden gezanten aangekondigd en deze is daarover ten hoogste verheugd. Sommigen meenen dat het de konsuls alleen te doen is geweest om, onder voorwendsel van *Mehemed* te gelukwenschen, of van de afsetting des groot-viziers af te zien, maar deze hebben tot heden te vergeefs beproefd om hem beter voor *Chosrew* te stemmen; er moet daarvoor dus een andere grond bestaan. De konsuls te Alexandrie zouden op nieuw in last gekregen hebben, den onderkoning opmerkzaam te maken dat hij zijn voordeelig standpunt, bij volharding in zijne overdrevene eischen, of zoo hij iets verder tegen de Porte ondernam, t'welk deze dwingen zoude maatregelen bijstand in te roepen, ligt zou kunnen verliezen. Men heeft hem daarvoor reeds zoo dikwijls gewaarschuwd, zonder dat het veel gebaat heeft. Het is dus zeer te betwijfelen of die aanzegging thans de gewenschte uitwerking zullen hebben, ingeval *Mehemed*, door andere inzigten geleid, niet voornemens is om tijd te winnen, gelijk men uit zijn veranderd gedrag jegens *Chosrew* zou opmaken.

Volgens hetzelfde berigt meende men bij de engelsche vloot toebereidselen op te merken, die deden vermoeden dat zij zich binnen kort van de kasteelen der Dardanellen zoude verwijderen; het fransche eskader scheen echter bestemd om op hare tegenwoordige standplaats te verblijven, in weerwil van het op handen zijnde jaargetijde en de stormen die dan gewoonlijk heerschen. Indien dit het geval mogt zijn, dan zou daaruit duidelijk blijken, hoe weinig eendragt er onder de zee-mogendheden bestaat, terwijl tot heden hare vloten nog gemeenschappelijk handelen en de eene vloot de beweging van de andere volgde. Een dergelijke staat van zaken was niet zeer geschikt, om de Porte vertrouwen en moed in te boezemen, het mist om *Mehemed* tot meer gematigdheid te stemmen; diens voornaamste fraude bestond toch daarin, dat de mogendheden oneensgezind waren, zoodra er iets meer dan eene ijdele vertooning van onderhandelingen moest gemaakt worden.

BELGIE.

BRUSSEL, den 24sten October

De Nederlandsche gezant heeft dezen morgen depeches van zijn gouvernement uit 's Hage ontvangen. — De heer *Falck* heeft thans een hotel op den Boulevard de Waterloo gehuurd.

— De koning is in den avond van den 19den te Wisbaden aangekomen; hij wordt tegen den 29sten of 30sten aanstaande alhier terug verwacht.

— Volgens de opgaven zijnde verkiezingen der gemeente-besturen, zijn de intrigues wederom aan den gang, en iedere partij is bezig hare maatschappen te teekenen en tot den strijd aan te moedigen. Het heetst zal het toegaan te Luik tusschen de katholijke en liberale partijen, en te Gent tusschen de katholijken en orangisten. Er heeft te Gent reeds voorloopig eene opkomst der kiezers plaats gehad, waarbij 400 kiezers tegenwoordig waren.

— Het gouvernement is voornemens, om den zoom der openbare wegen met acacia's te beplanten, van welke boomsoort hetzelve reeds een groot aantal jonge boomen aangekocht heeft.

— De stad Brussel heeft besloten om de helft van den intrest der som te waarborgen, voor den spoorweg van Luik naar Roubaix bestemd.

— Volgens de jongste opgaven van de graanrijzen, gedurende de derde week van october, is de prijs van de tarwe 70 centimes en van de rogge 22 centimes per hectoliter hooger gerezen; de hoeveelheid der verkochte tarwe heeft 2,710 hectolitres meer bedragen dan de week te voren, en van de rogge 611 hectolitres meer. De verhooging in de prijzen wordt voor een deel toegeschreven aan de voorzorg van de heden, die uit vrees van nog hoogere prijzen, zich voor den winter van het benoodigde graan hebben voorzien. Men vleit zich echter altijd met eene aanstaande daling.

— Een fraai portret van den kardinaal-aartsbisschop van Mechelen, door *Cels* geschilderd en bestemd voor het kapittel te Mechelen, is thans ten voordeele van het hospice St. Gertrude, ter bezigtiging gesteld en lokt in menigte de geloovigen, begeerig om de beeldtenis van den belgischen primaat te aanschouwen.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 25sten October.

Gisteren heeft de tweede kamer der staten Staten Generaal eene bijeenkomst gehouden. Na de voorlezing der notulen werd een brief gelezen van den heer *van Nagell*, kennis gevende, dat hij door ongesteldheid verhinderd werd de vergadering bij te wonen.

De heer *Schimmelpenninck* bragt rapport uit, namens de commissie, die belast geweest is, om aan Z. M. eene lijst der kandidaten voor het voorzitterschap aan te bieden, en deelde mede, dat die commissie Woensdag ochtend op de gewone wijs door den Koning is ontvangen, en dat Z. M. verklaard heeft, zich onverwijld met de keuze van den voorzitter te zullen bezig houden.

Daarop werd voorgelezen een Koninklijk besluit, van den 23sten dezer, inhoudende, dat het Z. M. behaagd heeft, den heer *van Swinderen van Rensuma* te benoemen tot voorzitter der tweede kamer, gedurende de zitting van 1839—1840.

De heer *de Jonge van Campens-Nieuwland* stond den voorzitterstoel aan zijnen opvolger af met de volgende aanspraak:

EDEL MOGENDE HEEREN!

» Ik heb dan het voorrecht deze staatsvergadering op uwe aanbeveling door den Koning aan mij opgedragen, mogen besturen en ten einde brengen. Mogt ik daarbij uwe billijke verwachtingen niet hebben beantwoord.

» Indien ik daarentegen gelukkig genoeg geweest ware, eenigzins geschikt te zijn in mijne welgemeende pogingen, om onpartijdig en met gestadigheid onze beraadslagingen te leiden, en de goede verstandhouding en het gemeen overleg met de Hooge Regering te bevorderen, dan erken ik gaarne, dat ik dit, onder den Goddelijken zegen, verschuldigd ben aan het zoveel vertrouwen, mij door den Koning in mijne herkiezing geschonken, en vooral ook aan de gunstige stemming te mijnwaarts, welke ik bij u in deze vergadering heb mogen ontmoeten. Waar gij dezen dagvaardt mijne zwakheid hebt moeten bemerken, heb ik telkens gemeend inschikkelijkheid en ondersteuning te vinden, en geene enkele mijner verrigtingen is van uwe welwillende medewerking verstoken gebleven. Daarvoor betuig ik aan U Edel Mogenden mijnen opregten dank.

» Is het tijdvak der afgeloopene zitting gekenmerkt geweest door belangrijke gebeurtenissen en beraadslagingen, de tegenwoordige zitting kondigt zich aan als de behandeling te zullen aanbieden van menig onderwerp gewigtig en teeder van aard. Mogten onze beraadslagingen, met echt nederlandsche trouw en kalmte gehouden, bevorderlijk zijn aan het heil van Koning en Vaderland! Aan die beraadslagingen zal ik wederom, op mijne oude plaats in het midden van U Edel Mogenden, een meer onmiddelijk deel nemen, en ik hoop daarbij, even als altijd te vorens, mijne gevoelen uit te brengen en te ontwikkelen met die onpartijdigheid, vrijmoedigheid en gematigheid, welke de onmisbare vereischten zijn van den vertegenwoordiger des nederlandschen volks. Ook in die betrekking beveel ik mij bij voortduring in Uwe welwillendheid aan.

» Eene taak slechts blijft mij nu over, die ik met genoegen vervul. Aan den waardigen en kundigen man tot mijn opvolger benoemd, draag ik het Voorzitterschap der Tweede Kamer over. Hij verbeerlooste mij, bij de verzekering mijner deelneming, in het verdedigen en de eer hem te bevallen, mogen wensch te vormen, dat wanneer ook bij eenmaal zijne hier gedane belofte vervuld zal hebben, geene andere herinneringen zijne ziel mogen vervullen, dan die waarmede hij dit tooneel zal verlaten.

De heer *van Swinderen* nam het presidium met de volgende rede:

» Edel Mogende Heeren! Op mijn onverwachte en zeer vereerende voordragt van U Edel Mogenden, door de vrije uitoefening van het Koninklijk voorregt bij deze kamer gedurende de tegenwoordige zitting benoemd, meen ik alles van dezen mijnen hoog geachten voorganger van mij te vermijden, steeds dezen post te doen dit echter niet zonder innige ontroering, wanneer ik aan de gewigtige verpligtingen denke, onder welke ik mij daardoor gebragt vinde; en wanneer de eerbaas de menigvuldigheid zoo als de hooge belangrijkheid overweeg der verschillende onderwerpen, welke eene naauwgezette en zorgvuldige behandeling van zullen noodzaken.

» Intusschen worde ik daarbij niet weinig gesterkt door de herinnering aan de welwillendheid en toegevendheid die ik in de tot heden geleidende afdeelingen dezer kamer, niet gedurende de drie laatstverloopende jaren achtereenvolgend de eer had te presideren, bestendig van U Edel Mogenden heb mogen ondervinden, en waarop ik vertrouwbly reken, dien door de vaste overtuiging, dat wij, bezield door waarde vaderlandsliefde, zoowel bij onze openbare als bijzondere beraadslagingen, rondheid en bestendigheid met gematigheid, kalmte en waardigheid zullen weten te paren, ten einde met bedachtzaamheid onze staatsinstellingen te herzien en te wijzigen, onze wetten te verbeteren en te beschaven, onze geldmiddelen te regelen, onze nijverheid aan te moedigen, en alzoo

met de Regering werkzaam te zijn ter bevordering van het heil der Nederlandsche Natie, welke ons hare dierbaarste belangen heeft toevertrouwd, en daardoor tevens ter bevestiging en versterking van den band, welke Vorst en Volk zoo naauw aan elkander verbindt.

» Daartoe schenke de Allerhoogste ons zijnen zegen!"

Beide aanspraken zullen worden gedrukt.

De notulen van het verhandelde in de laatste drie zittingen van de vorige bijeenkomst, namelijk die van den 18den, 19den en 22sten Julij, waaromtrent vroeger geen besluit heeft kunnen genomen worden, worden gelezen en goedgekeurd.

Wordt voorlezing gedaan van een besluit van Zijne Majesteit van den 19den October, waarbij de heer Mr. *A. van Gennep* tot Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal wordt benoemd.

Zijn ingekomen vier Koninklijke boodschappen, ten geleide van de navolgende ontwerpen van wet en daarbij behoorende memorien van toelichting:

1°. Een ontwerp van wet, houdende bepaling van den duur der verantwoordelijkheid van de bewaarders van de hypotheken en het kadaster, en der scheepsbewijzen, en magtiging tot vaststelling van een tarief van derzelver salarissen.

2°. Een ontwerp van wet, volgens hetwelk aan de ambtenaren van het openbaar ministerie bij de verschillende regtscollegien niet zullen mogen worden toegekend en toegelegd of bij hen genoten, aandeelen in geboeten, uitgesproken wordende in strafzaken, waarvan de verdeeling aan die ambtenaren is opgedragen.

3°. Een ontwerp van wet, volgens hetwelk in de gevallen bij de wet bepaald, [illegible] executie zullen worden gevorderd van personen, die den ouderdom van 40 jaren reeds hebben bereikt.

4°. Een ontwerp van wet, ten geleide van het ontwerp van *eerste boek van het Wetboek van Strafrecht*.

Deze stukken zullen worden gedrukt, rondgedeeld en aan de afdeelingen verzonden.

Is ingekomen een brief van Z. Exc. den Secretaris van Staat, de kennisgeving inhoudende, dat Z. Exc. de Minister van Financien door Zijne Maj. den Koning is gecommitteerd, om op heden den 25sten 's namiddags ten een ure de Begrootingswetten bij de kamer in te dienen.

De Voorzitter benoemt de heeren *Luyben*, *Wijnaendts*, *Boddaert* en *Broes* tot hare leden, om deze, die Zijne Exc. den Minister van Financien bij die gelegenheid zal in- en uitleiden.

Is ingekomen eene missive van de Algemeene Rekenkamer, houdende kennisgeving van de in dat collegie ontstane vacature door de benoeming van den heer *Bicker Caarten* tot provinciaal Inspecteur der belastingen in Overijssel.

Op voorstel des Voorzitters wordt besloten, om de stemming tot voordragt van kandidaten voor het lidmaatschap der Algemeene Rekenkamer te verdagen, tot dat de lijst der sollicitanten, die zich bij de Kamer voor die bekleding aanmelden, gedrukt en rondgedeeld zal zijn. De Voorzitter stelt intusschen te kennen, dat nu reeds adressen voor de Kamer zijn op de kandidaten-lijst voor het lidmaatschap der Algemeene Rekenkamer te worden benoemd, zijn ingekomen, van de heeren: *W. G. Hora*, schout van het dorpen, te Zwolle; *P. van Meurs*, te 's Hertogenbosch; *D. J. H. Boekhout*, commies bij het ministerie van Financien; *J. L. Lezon*, kontrolleur der 1ste klasse van Waarborg; mr. *A. C. van der Goes*, referendaris van de eerste klasse bij den Raad van State; mr. *E. van der Dussen*, lid der Staten van Holland; *J. E. A. Dijserinck Decker*, te Voorburg; *H. van Stralen*, commies bij het departement van Binnenlandsche zaken; en *J. J. Brasel de Ya Riviere*, te 's Gravenhage.

De volgende ingekomen boekwerken zullen in de bibliotheek der kamer worden geplaatst, als: adressen aan den Koning en de Staten-Generaal, nopens eenige punten der geneeskundige wetgeving. — Waarnemingen nopens de geschiedenis van Gelderland, door *J. A. Nyhoff*. — Geschiedenis van Nederland, door *Lastdrager*. — Verslag van het Instituut voor Doofstommen te Groningen. — Register op de Nederlandsche Staats-Courant, jaargang 1838, door *J. Belinfante*, benevens bevattende de heeren *de Jonge Schimmelpenninck*, *Verheyen*, *Verveer-Melan*, om eene commissie uit te maken tot het opstellen van een adres van antwoord op de Troonrede.

De afdeelingen voor de maand October worden getrokken, en de voorzitters en ondervoorzitters derzelve gekozen, als:

	Voorzitter.	*Ondervoorzitter.*
1ste afdeeling	de heer *Schimmelpenninck*,	de heer *Sandberg*.
2de »	» *Cats*.	» *Huygenaar*.
3de »	» *van Rappard*.	» *Backer*.
4de »	» *Luzac*.	» *Dyckmeester*.
5de »	» *van de Poll*.	» *Sytzama*.

Niets meer aan de orde van den dag zijnde, scheidt de vergadering tot heden ten 12 ure.

— Z. M. heeft van de bepalingen der wet op de zamenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie, mitsgaders van die, vervat in het reglement voor de stedelijke en platte landsbesturen, vrijgesteld en alzoo bewilligd, dat de volgende functien vereenigd mogen blijven bekleed: van kantonregter te Asten met die van burgemeester en secretaris der gemeente te Vlierden, door *J. C. Franken*; van griffier van het kantongeregt te Eindhoven met die van burgemeester der gemeente Woensel en Eckhart, door *W. van den Briel*.

— Dezer dagen heeft H. K. H. Mevrouw de Prinses *Albert* van Pruissen, geboren Prinses *Marianne* der Nederlanden, zich naar het naburig Delft begeven, en een bezoek bij het graf van wijlen Hoogstderzelver Doorluchtige Moeder, Nederlands onvergetelijke en steeds diepbetreurde Koningin, afgelegd, en eenen geruimen tijd in stille overpeinzing en zigtbaar aangedaan vertoefd op deze plek, alwaar, behalve het stoffelijk overblijfsel harer dierbare Moeder, ook dat van zoo vele harer Doorluchtige voorouders rusten.

— Naar men vernoemt hebben de schippers der veerschepen, varende tusschen Amsterdam en Zwolle, aan Z. M. den koning concessie verzocht tot het aanleggen van een of meer stoomvaartuigen, ter transport van passagiers en goederen, van Amsterdam naar Zwolle, vice versa.

— Den 22sten is te Dordrecht van de werf van den scheepsbouwmeester *J. Schouten*, van stapel gelaten het onder directie van broeders vrijmetselaren gebouwd koopvaardij-fregatschip *Delta*, waarna dadelijk de kiel gelegd is voor een schip van gelijke grootte, voor dezelfde directie, genaamd *Osiris*.

— Den 18den is het schip *Trafalgar*, kapitein *Bruck*, uit Mannheim, beladen met 3000 centenaars koloniale goederen, van Rotterdam naar Mannheim bestemd, op den Rijn, in de nabijheid van de zogenaamde groeven bij Godert, in het midden van het vaarwater, gezonken; het grootste gedeelte der lading is bedorven, het overige zwaar beschadigd.

— Blijkens bekendmaking van den minister van financien, hebben de middelprijzen der inlandsche granen, over het tijdvak van 20 September tot 19 October, bedragen als volgt: *per mud*. Tarwe *f* 10,51; Rogge *f* 6,34; Boekweit *f* 5,76; Garst *f* 4,98; Haver *f* 3,14½; ongepelde spelt *f* 4,07; dien ten gevolge zullen gedurende de maand November eerstkomende de regten op den in- en uitvoer bedragen als volgt: *inkomende regten per mud*: Tarwe en gepelde spelt *f* 0,25; Rogge 15 c.; Boekweit 30 c.; Garst en Mout 25 c.; Haver 50 c.; ongepelde spelt 15 c.; *uitgaande regten*: Tarwe en gepelde spelt 50 c.; Rogge 30 c.; het overige vrij.

TROON-REDE.

De daling der fondsen op de Amsterdamsche beurs, de geruchten rondgedragen werden, alsof er een aanzienlijk deficit op de jaarlijksche begrooting en in de fijngesponnene berekeningen van het geheimzinnige Amortisatie-Syndikaat aangetroffen werden, deden met meer dan gewone belangstelling, ja met spanning der gemoederen de toespraak te gemoet zien, waarmede Z. M. de Koning de vergadering der Staten-Generaal de jongste zitting opende. Daarbij paarde zich de verwachting dat er zou gesproken worden over de, door sommigen zoo hartstogtelijk nagejaagde, door anderen, met ons, met bezadigdheid en vertrouwen verbeide herziening der Grondwet, en de voordragten omtrent de strafwetgeving. De troonrede is nu bekend, herlezen en bestudeerd; en wij willen mededeelen, welken invloed die aanspraak op ons gevoel heeft gemaakt, in de overtuiging, dat hetgeen ook gevoel en willekeurig oordeel overeenkomstig is, wel verdient ingang te vinden bij onze medeburgers. Wij mogen hier dan voorerst niet ter zijde stellen, dat het de Koning, het Hoofd van den Staat is, die spreekt; en dat, ofschoon wij eerbiedigst die toespraak onderzoeken, wij uitgaan van een beginsel van vertrouwen, dat gegrond is op de achtbaarheid van hem die spreekt, en op het gezag dat zijne woorden hebben moeten, als zijnde iemand, die door zijn standpunt het best in staat is om den gang der zaken te overzien. Maar dit spreekt ook, dat sommige uitdrukkingen te verklaren zijn, ook niet ontkend kunnen worden door die gedragenheid, welke de spreker-zelf alleen daardoor aan dezelve geeft, dat hij ze heeft uitgesproken. Zoo mogen wij instemmen dat de handels- en scheepvaart-traktaten, in den aanvang van dit jaar met Amerika en het Duitsche Tolverbond gesloten, weldadig voor den bloei des lands kunnen zijn; maar geeft het een mingunstigen indruk, wanneer de koning zegt: *van mijne zijde*, en niet *gemeenschappelijk*, worden alle pogingen aangewend, om de geheele uitroeiing van het tekortkomen met België te verzekeren en te bespoedigen. Vooral wordt die indruk nog ongunstiger als wij die woorden in verband stellen met die omtrent de overschrijving van het aandeel der publieke Belgische schuld. Wij hebben dit reeds vroeger verwacht, en wij riepen der regering het: Finis sed cui vinde toe; en wij herhalen het hier: de regering zij

niet te goedtrouwig, niet te loijaal met België, en verzekere aan België geen voordeel hoegenaamd, zoolang de grondslag der scheiding, de overneming der publieke schuld, niet definitief geregeld zij. Onder dit opzigt is zelfs de toezending van een gezant, in plaats van een agent, aan vele bedenkingen onderhevig. Wij schorten ons oordeel op, omtrent hetgeen de betrekkingen van die landen, die tot vergoeding van den afstand van Luxemburg strekken, totdat wij deswege in staat zijn de mededeelingen desaangeande van alle kanten, behoorlijk in derzelver resultaten te hebben overwogen, en zullen daarop nader terug komen. Nu — zegt Z. M. — is de tijd geboren tot wijziging der grondwet, die door de scheiding van Nederland en België noodzakelijk zijn geworden. Het schijnt dat uit dit gezegde zou moeten worden opgemaakt, dat de regering zich zoude willen bepalen tot het bloot wijzigen van enkele punten, en dus tot onvermijdelijke noodzakelijke punten. Zou dan die wijziging nu niet gevoeglijk de in de Grondwet aan te brengen *verbeteringen* kunnen inhouden. Zoo toch schijnt Hogendorp er over gedacht te hebben, en zoo denkt er het meerendeel der Natie over. Geene omkeering van beginsels, geen omverhalen van het staatsgebouw; maar enkele daadwerkelijke verbeteringen, als waarvan wijter eenigen hebben gepoogd aan te duiden in afzonderlijke nalezingen van de hoofdstukken der Grondwet. Maar dit althans blijkt stellig uit 's Konings rede, door de woorden: *Eene voordragt tot dat einde zal aan UEd. M. worden aangeboden*, dat de regering, eveneens als verre weg het grootste gedeelte der bevolking, het vreemdluidend en wanordelijk stelsel, alsof de Grondwet vervallen ware, verwerpt, en hier den door de Grondwet aangewezen weg heeft ingeslagen. Mogten het deswege in te dienen ontwerp van wet alsmede de discussiën van de Staten-Generaal in de secties, zamenstemmen, om in de Grondwet die wijzigingen te brengen, welke de noodzakelijkheid gebiedt, en die verbeteringen, welke eene zelfstandige jarige ondervinding heeft leeren kennen; dan zoude de scheiding van België een driedubbelden zegen over Nederland uitbreiden, en de grondslag leggen tot die wenschelijke vereenvoudiging en minder kostbare staatshuishouding, als waartoe de Grondwet van 1815 ons nu nog verpligt.

(*Het vervolg in ons eerstvolgend nummer.*)

IETS OVER DE KERKELIJKE STATISTIEK VAN FRANKRIJK.

Voor de revolutie van het jaar 1789 telde men in Frankrijk 18 staatsbisdommen en 108 bisdommen, ongerekend de vijf bisschoppelijke kerspelen, die tot buitenlandsche diocesen behoorden, en de vijf bisdommen van Corsika. Voorts telde men nog 139 abtdijen, priorschappen, kerspelen en kapellen. Het getal der gezamenlijke katholijke geestelijken bedroeg omtrent 130,000 en derzelver inkomsten berekende men op 215 millioenen livres. Tegenwoordig zijn er in Frankrijk 14 aartsbisdommen en 66 bisdommen, te zamen 80 diocesen, van welke eenige der aartsbisschoppelijke diocecien over twee departementen geestelijk gezag voeren, terwijl al de overige departementen, waarvan er zooals bekend is 86 zijn, ieder een diocesie uitmaken. De aartsbisschoppelijke zetelplaatsen zijn: te Parijs, Lyon, Rouaan, Sens, Rheims, Tours, Bourges, Albi, Bordeaux, Auch, Toulouse, Aix, Besançon en Avignon. De gezamenlijke 80 diocesen tellen 3302 kerspelkerken, 26,777 filiaalkerken en 6135 vikariaten. De katholijke geestelijkheid bestond in het begin van het jaar 1832 uit 29,000 dienstdoende geestelijken, waaraan men nog pligt 2000 geestelijken buiten rekening, die hun emeritaat hebben, of door ziekte en andere oorzaken in de uitoefening hunner kerkelijke bediening gehinderd worden. Elk diocesis heeft een seminarium, verscheidene lagere scholen, kleine seminariën, gepensionneerden. Bovendien heeft men in Frankrijk een groot aantal geestelijke vrouwen-gesticht, alsmede eenige mannen-kloosters onder den naam van *communautés religieuses*, die onder oogluiking der regering bestaan, schoon zij door de wet verboden zijn. — De kerken van de leden der Augsburgsche geloofsbijdenis staan onder het oppertoezigt van een algemeen consistorie, hetwelk in Straatsburg gevestigd is. Iedere kerk heeft haar bijzonder bestuur, uit predikanten en mannelijke leden bestaande en evenens consistorie genoemd. Bovendien heeft deze eerdienst inspecteurs of superintendenten, die tot consistoriën kerken onder hun opzigt hebben. Men telt er in het geheel 226 predikanten der luthersche kerk. De hervormde gemeente in Frankrijk heeft, wat hunne predikanten en consistoriën betreft, eene dergelijke inrigting, doch in plaats van inspecteurs en een algemeen consistorium, heeft zij eene algemeene synode, te Parijs gevestigd, bij wie het algemeen kerkelijk bestuur berust. Het getal predikanten der hervormde kerk bedraagt 345. Bovendien zijn er nog eenige kerkgebouwen voor andere protestantsche eerediensten; in het departement du Nord worden eenige Moravische broeders gevonden. De israelieten hebben in Frankrijk een centraal-consistorie, te Parijs gevestigd, zes consistoriaal-synagogen en 60 gemeente synagogen, waarbij in het geheel 63 rabbijnen aangesteld zijn. Men begroot het getal der niet-katholijke Franschen op 2,100,000; terwijl dat der katholijken op ruim 30 millioenen zielen zal bedragen. In het charter van 1830 staat met betrekking tot de katholijke eerdienst alleen, dat de meeste Franschen dezelve belijden; sedert ontvangen niet alleen de geestelijken dezer eerdienst, alsmede die der beide protestantsche kerken, maar ook de joodsche rabbis hunne bezoldiging uit de rijksschatkist.

*** Tegen behoorlijken Interest en voldoende Zekerheid is een aanzienelijk KAPITAAL te bekomen, ten Kantore van den Notaris Mr. E. J. A. VAN WELIJ, te *Rozendaal*. Brieven *franco*.

PUBLIEKE VERKOOPING.

De Notaris DE BOSSON, residerende te *Wouw*, zal, op *Woensdag* den 16. October 1839, ten Herberge van MARTEN UYTDEWILLIGE, te *Wouw*, provisioneel, en op *Woensdag* den 30. ditto, ten Herberge van de Kinderen WILLEM WILLEMS, te *Wouw* voormeld, beide des namiddags ten 4 ure, finaal Verkoopen:

Eene HUIZINGE, SCHUUR, MOESTUIN en ERF, benevens eene LEERLOOIJERIJ, met twee KUIPEN en een KALKRUT, staande en gelegen binnen den Dorpe *Wouw*, omtrent de Kerk aldaar, groot nin Ersen 7 Roeden, 33 Ellen, bij het Kadaster bekend Sectie B, No. 665, zijnde het zelve Huis bijzonder geschikt tot uitoefening van alle Affaire, om in gebruik te worden aanvaard dadelijk na de voltooijing van de Koopsom.

Nadere onderrigting te bekomen ten Kantore van bovengemelde Notaris.

TE KOOP

53 VETTE WEI-SCHAPEN. Te bevragen bij C. VERSTEKEN, Werkman te *Rozendaal*. Brieven *franco*.

NEDERLANDSCHE MUZEN-ALMANAK,

Amsterdam bij J. H. LAARMAN.

De Uitgever heeft de eer, hierdoor bekend te maken, dat, een *berigt*, wegens dit JAARBOEKJE verzonden, en, benevens een *Register* alum *gratis* te bekomen is.

Bestellingen geschieden tevens bij de Boekhandelaars BROESE & COMP. te *Breda*.

Bij [illegible] zijn verschenen en aldaar te bekomen de volgende

NIEUWE WERKEN [illegible]

I. Nieuw Reglement voor de Nederlandsche Kavallerie; 1e deel, inhoudende: 1°. School des ruiters te paard; 2°. Pelotonsschool te paard. . . . . f 2,60

II. Napier, History of the war in the peninsula and in the South of france, from the year 1807 to the year 1814; the fourth edition, complete in three volumes. Brussels 1839. . . . . » 7,50

III. Poncelet, Mécanique industrielle exposant les principes et les méthodes pour déterminer et mesurer les forces motrices, ainsi que le travail mécanique des [illegible] . . . » 9,—

IV. Histoire de l'architecture de [illegible] par A. Rangy, 2 vol. [illegible] . . . » 14,—

V. Raspail, Nouveau système de chimie organique, fondé sur de nouvelles méthodes d'observation, et précédé d'un traité complet de l'art d'observer, et de manipuler en grand et en petit; 2 vol. *avec atlas* . . . . . » 5,50.

VI. Mémorial de l'artillerie, ou recueil de mémoires, expériences, observations, et procédés relatifs au service de l'artillerie; rédigé par les soins du comité, avec l'approbation du ministre de la guerre; 4 vol. *avec atlas* . . » 17,50.

VII. Duhamel, Eléments des Sciences naturelles, nouvelle édition, *avec trente-trois planches*; 1 vol. 8°. . . . . » [illegible]

VIII. *Le Chemin de fer belge*, ou recueil des mémoires, devis pour l'établissement du chemin de fer *d'Anvers* et [illegible] *Cologne*, avec embranchement de *Bruxelles* et de *Gand* aux frontières de *France* par [illegible] et de Rinsy. . . . . » 16,—

IX. Collection de portraits et vignettes pour l'histoire de la Révolution française de M. A. Thiers, représentant les hommes les plus célèbres et les scènes les plus remarquables de la révolution française. . . . . » 5,50.

(Format in 8°., conforme à l'édition publiée par Whalen & C°.)

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.